

**QUICKSCAN ECOLOGIE TWEEDE
BEDRIJFSWONING GASSELTE**

DE HEER N. TEN DAM

21 oktober 2011
075799251:0.1 - Definitief
B02032.000334.0100

Inhoud

1 Inleiding	2
1.1 Aanleiding	2
1.2 Gevolgde werkwijze	3
1.3 Leeswijzer	4
2 Wettelijk kader	5
2.1 Flora- en faunawet	5
3 Plangebied en ingreep	10
3.1 Gebiedsbeschrijving	10
3.2 Beschrijving van de huidige situatie	10
3.3 Voorgenomen ruimtelijke ingreep	11
4 Toetsing aan de Flora- en faunawet	12
4.1 Aanwezigheid beschermde soorten	12
4.1.1 Vaatplanten	12
4.1.2 Vogels	12
4.1.3 Zoogdieren	12
4.1.4 Reptielen	13
4.1.5 Amfibieën	13
4.1.6 Vissen	13
4.1.7 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	13
4.2 Mogelijke effecten op beschermde soorten	13
4.3 Voorkomen en beperken van schade	15
4.4 Mogelijkheden tot vrijstellingen en ontheffingen	15
5 Conclusies	17
5.1 Conclusies Flora- en faunawet	17
5.2 Vervolgstappen	17
Bijlage 1 Literatuur	18
Colofon	19

AANLEIDING

Afbeelding 1

Bron ondergrond: Google Maps

Deze quickscan is het resultaat van het onderzoek naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en de van toepassing zijnde gebiedsbescherming op de locatie.

1.2

GEVOLGDE WERKWIJZE

Doordat de ingreep een bedrijfswoning betreft is er alleen sprake van lokale effecten. Nabij het plangebied zijn geen beschermde natuurgebieden gelegen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Drouwenerzand) ligt op een afstand van circa 1,2 kilometer van het plangebied. Op ruim 4,4 kilometer ligt Natura 2000-gebied Drentsche Aa-gebied. Een toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 is dan ook niet aan de orde. Het plangebied maakt geen deel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Toetsing aan de beleidskaders van de EHS is daardoor eveneens niet aan de orde.

In afbeelding 2 is de ligging van het plangebied ten opzichte van het Drouwenerzand en de EHS weergegeven.

Afbeelding 2

Ligging plangebied (rood gemarkeerd) t.o.v. Natura 2000-gebied Drouwenerzand (geel gemarkeerd) en de EHS (groen gemarkeerd).

Bron ondergrond: Google Maps

Toetsing aan de Flora- en faunawet (soortenbescherming) is altijd noodzakelijk bij ruimtelijke ingrepen. Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, waarbij gebruik is gemaakt van literatuur, verspreidingsatlassen (zie ook de literatuurlijst bijlage 1) en een veldbezoek. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden 14 oktober 2011. Het veldbezoek is uitgevoerd in de vorm van een habitatgeschiktheidsbeoordeling. Een habitatgeschiktheidsbeoordeling is een veldonderzoek waarbij op grond van fysieke, landschappelijke en vegetatiekenmerken van het terrein een indicatie verkregen wordt van het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten planten en dieren. Gegevens van literatuur, verspreidingsatlassen in combinatie met het veldbezoek, vormen de basis van de quickscan.

1.3

LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is het wettelijke kader weergegeven. Hoofdstuk 3 gaat in op de huidige en toekomstige situatie in het plangebied. Hoofdstuk 4 beschrijft de effecten op beschermde soorten en de consequenties vanuit de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 5 beschrijft de conclusies en aanbevelingen. In bijlage 1 zijn de gebruikte bronnen opgenomen.

HOOFDSTUK

2 Wettelijk kader

2.1

FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet (2003) regelt de bescherming van in het wild voorkomende planten en dieren. In de wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en beschermde planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld (Flora algemene verbodsbepalingen, artikelen 8 t/m 12). Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren (algemene zorgplicht, artikel 2). Daarnaast is het niet toegestaan om de directe leefomgeving van soorten, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren.

In de Flora- en faunawet zijn de soortbeschermingsbepalingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn geïmplementeerd.

De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. De interpretatie van de wet is in 2009 aangescherpt. Deze aanscherping is in onderstaande uitleg opgenomen.

Algemene zorgplicht

Artikel 2 Flora- en faunawet

In het kader van de Flora- en faunawetgeving geldt dat alle dieren en planten een zekere mate van bescherming genieten, omdat hun bestaan op zichzelf waardevol is, zonder te kijken welk nut de dieren en planten voor de mens kunnen hebben. Dit wordt de intrinsieke waarde genoemd. Vanuit deze intrinsieke waarde is de algemene zorgplicht als vorm van “basisbescherming” opgenomen (artikel 2). Hierin staat dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving. Ook mag men het welzijn van dieren niet onnodig aantasten en dieren onnodig laten lijden. De algemene zorgplicht geldt voor alle in het wild levende dier- en plantensoorten, ook voor de soorten die niet als beschermde soort aangewezen zijn onder de Flora- en faunawet. Het is een aanvulling op de algemene verbodsbepalingen die uitsluitend betrekking hebben op beschermde soorten. Het artikel biedt de mogelijkheid om op te treden tegen ongewenste handelingen jegens beschermde dieren en planten, welke niet nadrukkelijk in één van de verbodsbepalingen zijn genoemd. Er bestaat geen wettelijke sanctie op overtreding. Wel kunnen activiteiten door de Algemene Inspectiedienst (AID) worden stilgelegd.

Verbodsbepalingen

De algemene verbodsbepalingen, die handelingen die het voortbestaan van planten en diersoorten in gevaar kunnen brengen verbieden, is een belangrijk onderdeel van de Flora- en faunawet. Deze verboden zorgen ervoor dat in het wild levende soorten zoveel mogelijk met rust worden gelaten. De belangrijkste, voor ruimtelijke plannen relevante wettelijke bepalingen staan hierna genoemd.

ALGEMENE VERBODSBEPALINGEN FLORA- EN FAUNAWET (ARTIKEL 8 T/M 12)

Artikel 8. Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10. Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11. Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12. Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Vrijstellingen en ontheffingen

Bij ruimtelijke plannen, met mogelijke gevolgen voor beschermde planten en dieren, is het verplicht vooraf te toetsen of deze kunnen leiden tot overtreding van algemene verbodsbepalingen. Wanneer dat het geval dreigt te zijn, moet onderzocht worden of er maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen of om de gevolgen voor beschermde soorten te verminderen. Onder bepaalde voorwaarden geldt een vrijstelling, wordt door het ministerie van LNV goedkeuring gegeven aan de mitigerende maatregelen, of is het mogelijk van de minister van LNV ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, kunnen verschillende groepen soorten worden onderscheiden. Deze groepen zijn benoemd in het “Besluit van 28 november 2000 houdende regels voor het bezit en vervoer van en de handel in beschermde dier- en plantensoorten”, kortweg genoemd “Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten”. Dit besluit heeft de status van een AMvB. Onderstaande heeft betrekking op vrijstellingen en ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Voor andere activiteiten gelden andere regels.

Beschermingscategorieën AMvB artikel 75 Flora- en faunawet**Categorie: Tabel 1, algemene soorten**

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Algemene vrijstelling van de verboden 8 tot en met 12, wel zorgplicht, m.u.v. artikel 10

Categorie: Tabel 2 Overige soorten

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Vrijstelling is mogelijk, mits gebruik wordt gemaakt van een door de minister goedgekeurde gedragscode. In alle andere gevallen is ontheffing noodzakelijk (toetsing aan gunstige staat van instandhouding en zorgvuldig handelen). Daarbij geldt een eventuele mitigatie- en compensatieplicht. Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag, m.u.v. artikel 10.

Categorie: Tabel 3 Soorten van bijlage 1 van de AMvB

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Voor volgens art. 75 lid 6 bij AMvB aangewezen soorten geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook

wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen verleend worden wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang.

Voor deze groep is per AMvB bepaald dat een ontheffing kan worden verleend (met inachtneming van het voorgaande) bij:

- dwingende reden van groot openbaar belang;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting (zolang er geen sprake is van benutting of gewin van de beschermde soort);
- enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er zorgvuldig wordt gehandeld.

Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen. Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag.

Categorie: Tabel 3 Soorten op Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn

Ontheffing of vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen: Voor volgens art. 75 lid 6 aangewezen soorten die voorkomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn geldt een zwaar beschermingsregime. Voor deze soorten geldt, ook wanneer wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geen vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ontheffing voor het overtreden van verbodsbepalingen kan alleen worden verleend wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- er sprake is van een bij AMvB bepaald belang.

Voor deze groep is bij AMvB bepaald dat een ontheffing kan worden verleend (met inachtneming van het voorgaande) bij:

- dwingende reden van groot openbaar belang

NB: voor deze groep kan er geen ontheffing worden verleend op basis van het belang "ruimtelijke ontwikkeling en inrichting". Volgens de AMvB kan dit wel, echter recente uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRvS) laten zien dat de AMvB op dit punt een onjuiste implementatie van de Europese Habitatrichtlijn is.

- enkele andere redenen die geen verband houden met ruimtelijke ontwikkeling, zoals volksgezondheid, openbare veiligheid, voorkomen van ernstige schade;
- er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort;
- er zorgvuldig wordt gehandeld.

Ook kan door het ministerie een beschikking worden afgegeven waarin goedkeuring wordt gegeven voor maatregelen ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen (LNV hanteert nu de term "Positieve Afwijzing"). Deze goedkeuring heeft de vorm van een afwijzing van de ontheffingsaanvraag

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Europese Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de Flora- en faunawet, geldt voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Uit recente uitspraken van de ABRvS blijkt dat de manier waarop in Nederland tot voor kort werd omgegaan met ontheffingen voor vogels in strijd is met de Europese Vogelrichtlijn. De Vogelrichtlijn staat een ontheffing alleen toe wanneer:

- er geen andere bevredigende oplossing is;
- er tevens sprake is van één van de volgende belangen:
 - bescherming van flora en fauna;
 - veiligheid van luchtverkeer;
 - volksgezondheid en openbare veiligheid.

Dit betekent dat voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen slechts in uitzonderlijke gevallen ontheffing kan worden verleend voor een ruimtelijke ingreep, namelijk als voldaan is aan het bovenstaande. In de praktijk betekent dit dat voor vogels gestreefd moet worden naar het voorkomen van het overtreden van verbodsbepalingen. In veel gevallen kan overtreding van verbodsbepalingen worden voorkomen door (verstorende) werkzaamheden buiten het broedseizoen (de perioden dat het nest in gebruik is voor het broeden of grootbrengen van jongen) aan te laten vallen.

Binnen de groep van vogels zijn er soorten waarvan het nest wordt aangemerkt als een zogenaamde “vaste rust- of verblijfplaats”. Dergelijke verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd onder artikel 11 van de algemene verbodsbepalingen, en vormen de meest streng beschermde groep. Vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels zijn aangewezen in de “aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten” (Ministerie van LNV, 2009) en bestaan uit de categorieën van vogelsoorten opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 1

Categorieën broedvogels

Vogels	
Categorie	Type verblijfplaatsen
Categorie 1	Vaste rust- en verblijfplaatsen; nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
Categorie 2	Nesten van koloniebroeders; nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
Categorie 3	Honkvaste broedvogels en vogels afhankelijk van bebouwing; nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn, of afhankelijk van bebouwing of biotoop.
Categorie 4	Vogels die zelf niet in staat zijn een nest te bouwen; vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
Categorie 5	Niet jaarrond beschermd, inventarisatie gewenst; nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Of voor het (buiten het broedseizoen) wegnemen van jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing noodzakelijk is, dient te worden vastgesteld met behulp van

een zogenaamde omgevingscheck¹. Daarnaast is de noodzaak tot een ontheffing mede afhankelijk van de mogelijkheid tot het mitigeren (inclusief het aanbieden van vervangende nestgelegenheid) van negatieve effecten.

Plicht om vooraf te toetsen

Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijk nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Deze moet tijdens de uitwerking van zijn plannen of tijdens het plannen van werkzaamheden het volgende in kaart brengen:

- Welke beschermde dier- en plantensoorten komen in en nabij het plangebied voor?
- Heeft het realiseren van het plan of de uitvoering van geplande werkzaamheden gevolgen voor deze soorten?
- Zijn deze gevolgen strijdig met de algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet betreffende planten op hun groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving?
- Kunnen het plan of de voorgenomen werkzaamheden zodanig aangepast worden dat dergelijke handelingen niet of in mindere mate gepleegd worden, of zodanig uitgevoerd worden dat de invloed op beschermde soorten verminderd of opgeheven wordt?
- Is, om de plannen te kunnen uitvoeren of de werkzaamheden te kunnen verrichten, vrijstelling mogelijk of is ontheffing (ex-artikel 75 van de Flora- en faunawet) van de verbodsbepalingen betreffende planten op de groeiplaats of dieren in hun natuurlijke leefomgeving vereist (Tabel 3, soorten van bijlage 1, AMvB)?
- Is er, op basis van een gedegen maatregelenpakket ter voorkoming van het overtreden van verbodsbepalingen, zicht op een beschikking van het ministerie waarin goedkeuring wordt gegeven voor dit maatregelenpakket (LNV hanteert nu de term "Positieve Afwijzing", eerder werd een ontheffing afgegeven) (Tabel 3, soorten van Bijlage IV Europese Habitatrichtlijn)?
- Welke voorwaarden zijn verbonden aan vrijstellingen of ontheffingen en welke consequenties heeft dit voor de uitvoering van het plan?

¹ Een deskundige dient vast te stellen of in de omgeving voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden.

HOOFDSTUK

3

Plangebied en ingreep

3.1**GEBIEDSBESCHRIJVING**

Het plangebied is gelegen in het agrarische buitengebied ten noorden van de dorpskern van het Drentse dorp Gasselte, in de gemeente Aa en Hunze (Provincie Drenthe). Het plangebied betreft een gedeelte van een groot agrarisch grasland (zie afbeelding 3) en grenst aan het bedrijf met woning van de familie N. ten Dam. De oppervlakte van het grasland is circa 19 hectare, waarvan het plangebied 563 m² inneemt.

3.2**BESCHRIJVING VAN DE HUIDIGE SITUATIE**

Het plangebied betreft de zuidoosthoek van een voedselrijk agrarisch graslandperceel, grenzend aan de bedrijfswoning van de familie N. ten Dam. Het perceel is omsloten door aaneengesloten houtwallen en bomenrijen. De houtwal grenzend aan het plangebied verloopt tussen de Heetweg en het plangebied. Aan weerszijde van de houtwal ligt een droge sloot (greppel).

Afbeelding 3

Zicht vanaf het gedeelte van het agrarische graslandperceel waar de 2^e bedrijfswoning wordt gebouwd.

3.3

VOORGENOMEN RUIMTELIJKE INGREEP

De werkzaamheden bestaan uit het bouwen van een bedrijfswoning. Ter plaatse van de oprit naar de woning wordt vermoedelijk een opening gemaakt in de houtwal tussen de Heetweg en het plangebied.

HOOFDSTUK

4 Toetsing aan de Flora- en faunawet

Op basis van literatuurgegevens (literatuur en verspreidingsatlassen) is in beeld gebracht welke beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn. Op 14 oktober 2011 heeft een veldbezoek plaatsgevonden in het plangebied in Gasselte door een deskundige veldecoloog van ARCADIS. Op basis van het veldbezoek en literatuurgegevens (verspreidingsatlassen en websites) is in beeld gebracht voor welke beschermde soorten potentieel habitat aanwezig is. Dit is hieronder uitgewerkt.

4.1

AANWEZIGHEID BESCHERMDE SOORTEN

4.1.1

VAATPLANTEN

Tijdens het veldbezoek zijn er geen beschermde planten aangetroffen in het plangebied op het agrarische graslandperceel. Deze worden ook niet verwacht gezien de voedselrijke omstandigheden en het agrarische gebruik in het plangebied.

4.1.2

VOGELS

Het agrarische grasland biedt potentieel broedbiotoop voor weidevogels als grutto, kievit, scholekster en wulp. Het plangebied zelf is niet geschikt voor weidevogels. Voor weidevogels is zicht op de omgeving van belang om het naderen van predatoren op tijd te kunnen vaststellen. Ook wordt broeden naast bomenrijen vermeden, omdat opgaande vegetatie dekking kan bieden aan naderende predatoren.

De huidige woning en de houtwal tussen het plangebied, beiden grenzend aan het plangebied, maken het plangebied ongeschikt vanwege zichtbelemmering en mogelijke dekking voor predatoren.

De houtwal tussen het plangebied en de Heetweg vormt een geschikt broedgebied voor vogels van 'bos, houtwallen en singels' als mussen, mezen, vinken, lijsters en kraaien.

Tijdens het veldbezoek zijn algemeen voorkomende zangvogels aangetroffen in de houtwal. Het gaat om merel, koolmees en pimpelmees.

4.1.3

ZOOGDIEREN

Het plangebied vormt leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren (Tabel 1), als vos, mol, muizen, woelrat, egel en wezel. Voor zwaardere beschermde soorten (Tabel 2 en 3) is het plangebied geschikt als leefgebied voor vleermuizen. Het plangebied met aangrenzende houtwal vormt geschikt foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de laatvlieger. De houtwal zelf maakt mogelijk onderdeel uit van een migratieroute tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden van vleermuizen, aangezien het

agrarische perceel waarop het plangebied gelegen is, wordt omgeven door aaneengesloten bomenrijen en houtwallen.

De veldspitsmuis komt alleen voor in zuidoost Drenthe. In de houtwal zijn geen burchten van dassen aangetroffen. Tijdens het veldbezoek zijn eveneens geen andere beschermde soorten of sporen hiervan aangetroffen.

4.1.4

REPTIELEN

Volgens de verspreidingsgegevens van RAVON komen er beschermde soorten voor in noordoost Drenthe, als zandhagedis, adder, levendbarende hagedis en hazelworm. Deze soorten zijn gebonden aan schrale vegetaties. Vanwege het ontbreken van geschikte schrale vegetaties in en in de directe omgeving van het plangebied, worden beschermde reptielen uitgesloten in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde reptielen waargenomen.

4.1.5

AMFIBIEËN

Volgens de verspreidingsgegevens van RAVON komen er zwaar beschermde soorten amfibieën (Tabel 2 en 3) voor in noordoost Drenthe als poelkikker, kamsalamander, knoflookpad en heikikker. Vanwege het ontbreken van specifiek habitat voor zwaarder beschermde soorten in en in de directe omgeving van het plangebied, als heiden, poelen, vennen en/of watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie, worden er geen beschermde soorten verwacht in het plangebied. Het plangebied biedt ook geen geschikt habitat voor de knoflookpad om zich in te graven, omdat het uit voedselrijk grasland bestaat. Wel kan de houtwal dienen als overwinteringsplaats voor algemeen voorkomende amfibieën als bruine kikker, gewone pad en bastaardkikker die zich voortplanten in watergangen langs agrarische percelen in de omgeving van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten aangetroffen.

4.1.6

VISSEN

Vanwege het ontbreken van open water, kunnen vissen worden uitgesloten uit het plangebied.

4.1.7

VLINDERS, LIBELLEN EN OVERIGE ONGEWERVELDEN

Beschermde ongewervelden als libellen en vlinders worden ook niet verwacht in het plangebied, doordat de aanwezige vegetaties in het plangebied voedselrijk zijn en specifieke structuren missen. De beschermde soorten stellen specifiekere eisen aan hun habitat.

4.2

MOGELIJKE EFFECTEN OP BESCHERMDE SOORTEN

De ingrepen met mogelijke gevolgen voor beschermde soorten zijn:

- Het bouwen van een bedrijfswoning.
- Een opening maken in de houtwal tussen de Heetweg en het plangebied.

De mogelijke gevolgen van de ingrepen voor beschermde soorten zijn:

- Bij werkzaamheden tijdens het broedseizoen kunnen vogels die broeden in de houtwal of het agrarische perceel verstoord worden. Nesten kunnen hierbij verloren gaan.
- Bij het uitvoeren van werkzaamheden na zonsondergang en voor zonsopkomst kunnen foeragerende vleermuizen worden verstoord.
- De huidige oprit naar het naast het plangebied gelegen bedrijf is circa 5 meter breed. De bomen in de houtwal zijn hoog genoeg voor de boomkronen aan weerszijde van de oprit om een boog te vormen (zie afbeelding 4). Hierdoor wordt de houtwal niet onderbroken door de oprit en vormt het voor vleermuizen een continue vlieg- en foerageerroute. Door een opening te maken in de houtwal groter dan 5 meter kan de functionaliteit van een mogelijke vliegroute verloren gaan.
- Bij werkzaamheden kunnen algemeen voorkomende zoogdieren verstoord worden, bij graafwerkzaamheden kunnen grondgebonden zoogdieren omkomen.
- Door een opening te maken in de houtwal kunnen algemeen voorkomende overwinterende amfibieën worden verstoord. Individuen kunnen hierbij omkomen.

Afbeelding 4

Huidige oprit naar het bedrijf aan de Heetweg

Toetsing aan de Flora –en faunawet

In de onderstaande tabel zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet opgenomen.

Tabel 2

Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet

Beschermde soorten	Verbodsbepalingen
Broedvogels	Verstoring van verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en/of 10)
Algemeen voorkomende zoogdieren Vos, mol, muizen, woelrat, egel, wezel	Verstoring van verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en/of 10)

Beschermde soorten	Verbodsbepalingen
Algemeen voorkomende amfibieën Bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker	Verstoring van verblijfplaatsen (art. 11) Doden en/of verontrusten van dieren (art. 9 en/of 10)

4.3

VOORKOMEN EN BEPERKEN VAN SCHADE

In het onderstaande ecologisch werkprotocol is een aantal aanvullende maatregelen en uitvoeringsvoorschriften opgenomen waarmee de negatieve gevolgen voor in het wild voorkomende beschermde soorten planten en dieren zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen.

Werk met betrekking tot de periode van uitvoering als volgt

De volgende maatregelen dienen nagevolgd te worden

- Voorkom altijd schade aan broedvogels. Start de werkzaamheden minimaal buiten het broedseizoen wanneer er zich nesten binnen het plangebied bevinden (dus vóór half maart en na half juli). Deze periode is een indicatie: sommige broedvogels hebben een afwijkende broedperiode. Er kan alleen onder de voorwaarde worden gewerkt dat er geen broedvogels in het broedseizoen worden verstoord.
- Voer de werkzaamheden bij daglicht uit. Dit voorkomt dat vleermuizen lichthinder ondervinden tijdens het foerageren.

De volgende maatregel is een advies voor algemeen voorkomende amfibieën geldt een vrijstelling

- Voer de werkzaamheden in de houtwal zoveel mogelijk uit buiten de overwinteringsperiode van amfibieën (buiten oktober t/m maart). Dit voorkomt dat overwinterende amfibieën omkomen.

Werk met betrekking tot de gebruikte methoden als volgt

De volgende maatregelen dienen nagevolgd te worden

- Beperk de opening in de houtwal tot maximaal 5 meter. Dit voorkomt dat de functionaliteit van de houtwal als migratieroute voor vleermuizen verloren gaat.
- Werk één kant op om het voor dieren mogelijk te maken de werkzaamheden te ontvluchten.
- Let vanuit de algemene zorgplicht continu op aanwezigheid van al dan niet beschermde planten en dieren tijdens de werkzaamheden. Bij aantreffen van dieren en planten moet worden voorkomen dat deze gedood of verwond c.q. onnodig aangetast (bij planten) worden. Wanneer een ingreep toch samenvalt met de aanwezigheid van beschermde soorten, neem dan passende maatregelen of zoek naar een andere oplossing.

4.4

MOGELIJKHEDEN TOT VRIJSTELLINGEN EN ONTHEFFINGEN

Door de uitvoering te laten plaatsvinden volgens de bovenstaande schadebeperkende maatregelen (ecologisch werkprotocol) kan een deel van de negatieve gevolgen voor beschermde soorten worden voorkomen of beperkt. Echter niet alle schade is te vermijden, waardoor voor een aantal soorten verbodsbepalingen worden overtreden. De Flora- en faunawet biedt mogelijkheden om uitzonderingen te maken op de verbodsbepalingen, in de

vorm van vrijstellingen en ontheffingen. De onderstaande tabel geeft aan welke vrijstellingen en ontheffingen van toepassing zijn.

Tabel 3

Beschermde soorten
waarvoor de Flora- en
faunawet (mogelijk) van
toepassing is

Beschermingsniveau Flora- en faunawet	Beïnvloede soorten
Soorten met een algemene vrijstelling	Bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker, vos, mol, muizen, woelrat, egel en wezel
Overige soorten met voorwaardelijke vrijstelling indien gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode	-
Streng beschermde soorten. Ontheffing mits gunstige staat van instandhouding soort, geen andere bevredigende oplossing en dwingende reden van groot openbaar belang	-

Conclusie

Omdat er alleen algemene soorten worden beïnvloed waarvoor een vrijstelling geldt, is een ontheffing van de Flora- en faunawet niet nodig.

HOOFDSTUK 5 Conclusies

5.1

CONCLUSIES FLORA- EN FAUNAWET

Op grond van dit onderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- In het plangebied en de directe omgeving komen beschermde soorten van de Flora- en faunawet voor. Het gaat om algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën en om zwaar beschermde zoogdieren (vleermuizen).
- Door naleving van het ecologische protocol (zie paragraaf 4.3) kan het grootste deel van de negatieve gevolgen voor beschermde soorten worden voorkomen of beperkt.
- Niet alle schade is te vermijden, waardoor voor enkele zoogdieren en amfibieën van Tabel 1 verbodsbepalingen worden overtreden. Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Er hoeft dus geen ontheffing te worden aangevraagd.
- Indien de opening in de houtwal beperkt blijft tot maximaal 5 meter (afstand tussen de boomstammen), gaat de functie van de houtwal als migratieroute voor vleermuizen niet verloren. Indien de opening wel groter wordt gemaakt dan 5 meter, dient voorafgaand aan de kap een aanvullend onderzoek plaats te vinden naar de ecologische betekenis van de houtwal voor vleermuizen. Aan de hand van dit aanvullende onderzoek dienen vervolgstappen te worden bepaald.

5.2

VERVOLGSTAPPEN

Vervolgstappen in de vorm van een aanvullend onderzoek naar de betekenis van de houtwal als migratieroute voor vleermuizen is aan te bevelen wanneer de opening in de houtwal (dat wil zeggen de afstand tussen de boomstammen) groter dan 5 meter wordt gemaakt. Wanneer de opening te groot wordt gemaakt, kan de functionaliteit van de migratie verloren gaan, omdat het niet meer functioneert als geleidend element in het landschap. Voor ruimtelijke ingrepen is het niet mogelijk om hiervoor een ontheffing Flora- en faunawet te krijgen. Alle negatieve effecten zullen moeten worden gemitigeerd door de geleiding op een andere manier te waarborgen. Wanneer dit niet mogelijk is, treedt overtreding op de Flora- en faunawet op.

Het aanvullend onderzoek dient plaats te vinden *voorafgaand* aan de werkzaamheden. De beste periode hiervoor is maart tot en met september, wanneer de vleermuizen niet in winterslaap zijn en dus gebruik maken van migratieroutes.

BIJLAGE 1

Literatuur

Literatuur

- Bang, P., Dahlstrom, P., Tirion. Diersporengids. Sporen en kentekens van zoogdieren en vogels. Vijfde druk.
- Brink van den, H., Dijk, A., Os van, B., Venema, P., 1996. Broedvogels van Drenthe. Provincie Drenthe, Stichting Werkgroep Avifauna Drenthe, SOVON Vogelonderzoek Nederland. Drukkerij Van Gorcum & Comp. B.V., Assen.
- Broekwoningen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Hoogenstein, L., Meesters, G., 2009. Handboek vogels van Nederland. Pp 6-317. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Ministerie van VROM (2006). Nota Ruimte (deel 4, versie na parlementaire goedkeuring).
- Ministeries van LNV en VROM en de provincies (2007). Spelregels EHS: Beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS. Een gezamenlijke uitwerking van rijk en provincies.

Websites

- Digitale zoogdieratlas van Nederland: www.zoogdieratlas.nl.
- Online gebiedendatabase van het ministerie van EL&I:
<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k>
- Website over Nederlandse soorten van het ministerie van EL&I,
www.mineleni.nederlandsesoorten.nl/lnv.db/lnv.db/home.html
- website van RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland:
www.RAVON.nl
-

Colofon

QUICKSCAN ECOLOGIE TWEEDE BEDRIJFSWONING GASSELTE

OPDRACHTGEVER:

De heer N. ten Dam

STATUS:

Definitief

AUTEUR:

ir D.E. Lagas MSc

GECONTROLEERD DOOR:

dr. F. Hoffmann

VRIJGEGEVEN DOOR:

ing. R. Vedder

21 oktober 2011

075799251:0.1

ARCADIS NEDERLAND BV
Zendmastweg 19
Postbus 63
9400 AB Assen
Tel 0592 392 111
Fax 0592 353 112
www.arcadis.nl
Handelsregister 9036504

©ARCADIS. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins.